

РОАЛД ДАЛ ДЕГУСТАЦИЯ

Превод от английски: Правда Митева, 2003

chitanka.info

Онзи ден на вечерята в дома на Майк Скофийлд в Лондон бяхме шестима. Майк с жена си и дъщеря си, жена ми, аз и един човек на име Ричард Прат.

Ричард Прат беше известен гастроним. Той беше председател на малко дружество, известно като „Епикурейците“, и всеки месец издаваше само за членовете му специална брошура за ястия и вина. Организираше вечери, на които се поднасяха разкошни блюда и редки вина. Отказваше да пуши от страх да не увреди небцето си и когато обсъждаше някое вино, имаше странния и твърде забавен навик да говори за него като за живо същество. „Благоразумно вино — казваше, — малко неуверено и свенливо, но доста благоразумно.“ Или: „Добродушно вино, благо и весело — малко безсрамно може би, но независимо от това добродушно.“

Вече два пъти бяхме присъствали на подобни вечери у Майк, на които канеха и Ричард Прат, и всеки път Майк и жена му полагаха необикновено старание, за да предложат нещо по-специално на прочутия гастроним. Ясно беше, че и тази вечер нямаше да бъде изключение. Още щом прекрачихме прага на трапезарията, разбрах, че масата бе приготвена за голямо пиршество. Високите свещи, жълтите рози, огромното количество лъскави сребърни прибори, трите винени чаши пред всеки и най-вече тънкият аромат на печено месо, който се разнасяше откъм кухнята, предизвикваха в устата ми първия пристъп на слюноотделяне.

Докато седяхме, си припомних, че и в двата предишни случая, когато Ричард Прат беше присъствал на вечерите, Майк бе правил малки облози с него, като го приканваше да познае от какъв сорт грозде и коя година е било произведено виното. Прат беше отговорил, че това не е много трудно, стига то да е било произведено през някоя от годините, известни с добрите си реколти. Тогава Майк се обзалагаше срещу каса от въпросното вино, че Ричард не може да го познае. Прат бе приемал и бе спечелил и двата пъти. Бях сигурен, че тази вечер малката игра щеше да се повтори отново, защото Майк беше готов да загуби и по този начин да докаже, че вината му са достатъчно добри, за да бъдат разпознати, а Прат, от своя страна, като че ли изпитваше някакво сериозно сдържано удоволствие да демонстрира познанията си.

Вечерята започна с чиния дребни рибки, хрупкаво препържени в масло, с които поднесоха мозелско вино. Майк стана и лично наля виното, а когато отново седна на мястото си, забелязах, че внимателно наблюдава Ричард Прат. Беше обърнал бутилката към мен, за да мога да прочета етикета ѝ. На него пишеше „Гайерслай Олигсберг, 1945“. Наведе се към мен и ми прошепна, че Гайерслай било малко селце в Мозел, почти неизвестно извън Германия. Каза, че виното, което пием, било изключително рядко, защото добивът от лозето бил толкова малък, че за страничен човек било почти невъзможно да се добере до него. Миналото лято той лично посетил Гайерслай, за да се сдобие с няколкото дузини бутилки, които най-поел е му продали.

— Съмнявам се дали има друг в тази страна, който да притежава от него в момента — каза той. Видях как отново погледна към Ричард Прат. — Голямо нещо е това мозелското вино — продължи, повишавайки глас, — най-доброто, което би могло да се сервира преди бордото. Много хора вместо него поднасят рейнско, но то е, защото не разбират. Нима не е ясно, че рейнското ще убие тънкия вкус на всяко бордо. Диващина е да поднесеш рейнско преди бордото. Но мозелското — ааа! — Мозелското си е друга работа.

Майк Скофийлд беше добродушен човек на средна възраст. Но беше борсов агент или по-точно търговски посредник на борсата и като други свои колеги сякаш изпитваше неудобство, едва ли не срам от обстоятелството, че е спечелил толкова много пари с толкова малко талант. Дълбоко в сърцето си знаеше, че длъжността му не се различава особено от тази на букмейкъра, който събира облозите за конните надбягвания — угодничещ, безкрайно почтен и потайно безскрупулен — и знаеше, че приятелите му също са наясно. Затова се стремеше да се превърне в човек с културни интереси, да развие естетическия и литературния си вкус, да колекционира картини, книги и други подобни. Малката му проповед за рейнското и мозелското вино беше част именно от културата, до която се домогваше.

— Очарователно винце, не смятате ли? — каза той, като продължаваше да наблюдава Ричард Прат.

Виждах как всеки път, когато навеждаше глава, за да хапне от рибата, бързо скришом хвърляше по един поглед към другия край на масата. Почти го усещах как чака мига, в който Прат щеше да отпие своята първа глътка от виното, щеше да вдигне поглед от чашата с

усмивка на задоволство, изненада, може би дори и почуда, а после щеше да се завърже разговор, в който Майк щеше да му разкаже за селцето Гайерслай.

Ричард Прат обаче дори не опита от виното. Изцяло бе погълнат от разговора си с Луиз — осемнайсетгодишната дъщеря на Майк. Беше се полуизвърнал към нея, усмихваше се и доколкото можех да доловя, ѝ разказваше някаква история за главния готвач на парижки ресторант. Докато говореше, той се надвесваше все повече и повече над нея и ми се струваше, че така както се беше разпалил, още малко и ще падне отгоре ѝ. Клетото момиче се отдръпваше доколкото можеше, кимаше учтиво, отчаяно втренчило поглед не в лицето му, а в най-горното копче на смокинга му.

Ние привършихме рибата и прислужницата започна да прибира чиниите. Когато стигна до Прат, видя, че той изобщо не е докоснал храната, и се поколеба. Прат я забеляза. Отпрати я с жест, прекъсна разговора си и бързо започна да яде, като тъпчеше хрупкавите златисти рибки в устата си с резки пробождащи движения на вилицата. Когато привърши, посегна към чашата и на две кратки глътки изля виното в гърлото си. После незабавно се обърна и отново подхвана разговора с Луиз Скофийлд.

Майк забеляза всичко. Съзнавах, че седи на мястото си напълно неподвижен, че се сдържа и наблюдава госта си. Кръглото му весело лице като че ли леко се отпусна, но той продължаваше да се сдържа и да седи неподвижен и мълчалив.

Не след дълго прислужницата се появи отново и донесе второто блюдо. Беше голямо парче печено говеждо. Тя го постави на масата пред Майк, който се изправи и започна да го разпределя. Режеше филийките много тънки и внимателно ги поставяше върху чиниите, за да може прислужницата да ги сервира. Когато сложи на всеки, включително и на себе си, той остави ножа и се надвеси напред, хванал с две ръце ръба на масата.

— А сега — каза, като се обръщаше към всички, но гледаше към Ричард Прат. — А сега бордото. Ако ме извините, ще отида да донеса бордото.

— Да го донесеш ли, Майк? — обадох се аз. — Че къде е то?

— В кабинета ми, с извадена запушалка, за да диша.

— А защо в кабинета?

— Заради стайната температура, разбира се. Държа го там вече двайсет и четири часа.

— Но все пак защо в кабинета?

— Защото това е най-подходящото място в къщата. Миналия път Ричард ми помогна да го изберем.

Като чу да споменават името му, Прат вдигна поглед.

— Така беше, нали? — каза Майк.

— Да — отвърна Прат и важно кимна с глава. — Така беше.

— В кабинета ми върху зеления шкаф с картотеката. Спряхме се на това място, защото там няма течение и се намира в стая с постоянна температура. А сега ще ви помоля да ме извините, докато отида да го донеса.

Идеята, че ще може да повтори играта с новото вино, бе възвърнала доброто му настроение и той бързо излезе, за да се появи минута по-късно, но вече вървеше по-бавно, стъпваше внимателно и в двете си ръце крепеше кошничка за вино, в която лежеше някаква тъмна бутилка. Етикетът не се виждаше, защото беше от долната ѝ страна.

— А сега! — извика той, докато се приближаваше към масата. — Какво ще кажеш за това, Ричард? Никога няма да го познаеш.

Ричард Прат бавно се извърна и погледна към Майк, после очите му се преместиха върху бутилката, сгушила се в малката си плетена кошничка, и повдигна вежди — една лека презрителна извивка, придружена с издаване на влажната долна устна, неочаквано станала грозна и високомерна.

— Никога няма да го познаеш — повтори Майк. — И сто години да се мъчиш, пак няма да го познаеш.

— Бордо ли е? — снизходително попита Ричард Прат.

— Разбира се.

— Тогава допускам, че е от някое малко лозе.

— Може да е, Ричард, но, пък може и да не е.

— Но е от година с добра реколта. Някоя от големите реколти ли е?

— Да, гарантирам за това.

— Тогава няма да е чак толкова трудно — каза Ричард, като провлачваше думите и изглеждаше невероятно отегчен. Освен това на мен лично ми се струваше, че зад този провлачен говор, зад това

отегчение се криеше нещо особено: между очите му се бе стаила сянката на някаква злонамереност, а в държанието му имаше напрегнатост, която у мен събуждаше неуловимо чувство на тревога.

— Това вино истински ще те затрудни — каза Майк. — За него няма да те карам да се обзалагаш.

— Нима? А защо не? — Отново бавното повдигане на веждите, студеният напрегнат поглед.

— Защото е трудно.

— Това не е голям комплимент за мен.

— Драги мой — каза Майк, — щом искаш, с удоволствие ще се обзаложа с теб...

— Едва ли ще се затрудня особено.

— Да разбирам ли, че държиш да се обзаложиш?

— Напълно съм готов — отвърна Ричард Прат.

— Добре тогава, както обикновено — каса от същото вино.

— Ти май се съмняваш, че ще мога да позная, а?

— Ако трябва да съм откровен и с цялото уважение, което ти дължа, да, съмнявам се — отвърна Майк, като полагаше известни усилия да остане любезен.

Прат обаче не се стараеше особено да прикрие презрението си към цялата работа. И все пак странно, но следващият му въпрос издаваше известен интерес:

— Би ли желал да увеличиш облога?

— Не, Ричард, една каса никак не е малко.

— Би ли се обзаложил на петдесет каси?

— Това ще е глупост.

Майк седеше неподвижен на стола си, който заемаше централно място на масата, и внимателно държеше бутилката в нелепата ѝ плетена кошничка. Ноздрите му бяха побелели, а устните му — много здраво стиснати.

Прат се беше отпуснал назад в стола си, гледаше към него с вдигнати вежди и полупритворени очи, а в ъгълчетата на устните му играеше лека усмивка. А на лицето на този човек отново видях — или така ми се стори — нещо, което определено ме смущаваше — тази сянка на напрегнатост между очите, а и в самите очи се таеше и бавно припламваше малка коварна искрица.

— Значи, не искаш да увеличиш облога?

— Що се отнася до мен, драги, все ми е едно — отвърна Майк.
— Ще се обзаложа на каквото пожелаеш.

Останалите седяхме мълчаливо и наблюдавахме двамата мъже. Съпругата на Майк започваше да се дразни: устните ѝ бяха придобили кисела извивка и просто усещах как всеки момент щеше да се намеси. Печеното говеждо лежеше пред нас в чиниите и бавно изпускаше пара.

— Значи, ще се обзаложиш на всичко, каквото си поискам?

— Нали вече ти казах. Ще се обзаложа на каквото пожелаеш, щом си решил да го правиш на въпрос.

— Дори на десет хиляди лири?

— Естествено, щом искаш. — Сега Майк беше по-уверен. Много добре знаеше, че можеше да се хване на бас на всяка сума, която би била по силите на Прат.

— Значи, твърдиш, че мога да определя облога? — отново попита Прат.

— Да.

В настъпилата пауза Прат бавно огледа седящите на масата, първо мен, после трите жени, всяка поотделно. Сякаш ни напомняше, че бяхме свидетели на предложението.

— Майк! — обади се мисис Скофийлд. — Майк, защо не сложим край на тези глупости и не започнем да вечеряме. Храната вече изстива.

— Но това не е глупост — отвърна спокойно Прат. — Ние правим малък облог.

Забелязах как прислужницата стоеше встрани с поднос зеленчуци в ръце и се чудеше да ги поднесе ли на масата, или не.

— Добре тогава — обади се Прат. — Ще ти кажа на какво искам да се обзаложим.

— Казвай тогава — отвърна Майк доста безразсъдно. — Изобщо не ме интересува какво е — ти си на ред.

Прат кимна и отново лека усмивчица раздвижи ъгълчетата на устните му, а после много бавно, без нито за миг да сваля поглед от Майк, каза:

— Искам облогът да бъде ръката на дъщеря ти.

Луиз Скофийлд подскочи.

— Не — извика тя. — Това не е забавно! Слушай, татко, това въобще не е забавно.

— Недей, мила — обади се майка й. — Те само се шегуват.
— Аз не се шегувам — каза Ричард Прат.
— Но това е абсурдно — извика Майк. Той отново беше изгубил увереността си.

— Ти каза, че ще се обзаложиш на всичко, каквото поискам.

— Имах предвид пари.

— Ти не каза пари.

— Но това имах предвид.

— Тогава жалко, че не си го казал. Но както и да е, ако желаеш да се откажеш от предложението си, аз нямам нищо против.

— Не става въпрос да се отказваме от предложението ми, драги. Облогът и без това е невалиден, защото ти не можеш да ми предложиш същото. Нямах дъщеря, която да заложиш срещу моята, в случай че загубиш облога. А дори и да имаше, аз нямаше да пожелаея да се оженя за нея.

— Радвам се да го чуя, скъпи — обади се жена му.

— Ще заложа всичко, каквото пожелаеш — заяви Прат. — Къщата си например. Какво ще кажеш за къщата ми?

— Коя от двете? — попита Майк вече на шега.

— Тази в провинцията.

— А защо не и другата?

— Добре, щом желаеш. И двете къщи.

В този миг видях как Майк замълча. Той пристъпи напред и внимателно постави кошничката с бутилката върху масата. Премести солницата настрана, след нея черния пипер, а после взе ножа си, за миг замислено разглежда острието му, след което отново го остави. Дъщеря му също беше забелязала мълчанието му.

— Виж какво, татко! — извика тя. — Та това е безразсъдно! Толкова е глупаво, че нямам думи. Отказвам да ви служа за облог!

— Правилно, мила — каза майка й. — Веднага прекрати това, Майк, и седни да вечеряш.

Майк не й обърна внимание. Погледна към дъщеря си и се усмихна с лека, бащинска, покровителствена усмивка. В очите му обаче изведнъж лумна тържествуващо пламъче.

— Знаеш ли, Луиз — каза той, — че за това си струва да се помисли.

— О, татко, престани! Отказвам дори да те слушам! Господи, никога в живота си не съм чувала такава глупост!

— Сериозно ти казвам, мила, почакай да чуеш какво ще кажа.

— Не искам да слушам!

— Луиз! Моля те! Ето как стоят нещата. Ричард ни предлага един сериозен облог. Той настоява да го направи, не аз. И ако загуби, ще трябва да ни даде двете си къщи. Един момент, мила, не ме прекъсвай. Работата е там, че *той просто не може да спечели*.

— Той обаче явно си мисли, че може.

— Изслушай ме, защото много добре знам какво говоря. Когато някой експерт дегустира бордо — стига да не е някое от прочутите вина, като например „Лафит“ или „Латур“ — той само най-общо може да се ориентира за местонахождението на лозето. Разбира се, може да назове района в Бордо, където е било произведено виното, и може да каже дали това е Сент Емилион, Померол, Грав или Медок. Във всеки район обаче има по няколко неголеми по площ области и във всяка от тях се намират множество малки лозя. Просто не е в човешките възможности да ги назове само по вкуса и аромата на виното. Не се боя да ви кажа, че това вино е от едно съвсем малко лозе, заобиколено от много други малки лозя, и той никога не ще успее да го познае. Това е невъзможно.

— Никога не можеш да си сигурен — настоя дъщеря му.

— Казвам ти, че мога. И макар че ти го казвам аз, имай предвид, че разбирам нещичко от вина. И изобщо, за бога, дъще, нали съм ти баща. Допускаш ли, че ще ти натрапя нещо, което не желаш. Просто се опитвам да спечеля за теб малко пари.

— Майк! — рязко се обади жена му. — Спри веднага, Майк, моля те.

Той пак не ѝ обърна внимание.

— Ако се съгласиш на този облог — Майк отново се обръщаше към дъщеря си, — само след десет минути ще притежаваш две големи къщи.

— Но аз нямам нужда от две големи къщи, татко.

— Тогава ги продай. Веднага му ги продай обратно, ако искаш. Аз ще уредя всички формалности. А после — само си представи, мила — ще бъдеш богата! Ще бъдеш независима до края на живота си!

— О, татко, никак не ми харесва тази работа. Мисля, че е глупост.

— Аз също — обади се майка ѝ. Докато говореше, тя бързо клатеше глава нагоре-надолу като кокошка. — Засрами се, Майкъл, как изобщо можеш да предлагаш подобни неща! При това собствената ти дъщеря!

Майк дори не я погледна.

— Приеми! — напрегнато настоя той и настойчиво гледаше дъщеря си. — Приеми бързо! Аз гарантирам, че няма да загубиш.

— Но това никак не ми харесва, татко.

— Хайде, момичето ми, приеми!

Притискаше я здраво. Беше се надвесил над нея, фиксираше я с неумолими бляскави очи и за дъщеря му никак не беше лесно да му се противопостави.

— Но какво ще стане, ако загубя.

— Пак ти повтарям, не можеш да загубиш. Аз ти го гарантирам.

— Ох, татко, трябва ли да се съглася?

— В момента те правя богата, затова хайде. Какво ще кажеш, Луиз? Съгласна си, нали?

Тя се поколеба за последен път. После безпомощно сви рамене и каза:

— Добре де, но само ако се закълнеш, че няма никаква опасност да загубя.

— Добре! — извика Майк. — Това е чудесно! Значи, облогът е направен!

— Да — отвърна Ричард Прат, като гледаше момичето. — Облогът е направен.

Майк незабавно взе шишето, отля един пръст от виното в своята чаша, а после възбудено заподскача около масата, за да напълни останалите чаши. Сега всички бяха вперили очи в Ричард Прат, гледаха лицето му, докато той бавно вдигна чашата с дясната си ръка и я поднесе към носа си. Беше около петдесетгодишен, с неприятно лице, което сякаш се състоеше само от уста — уста и устни — дебелите влажни устни на професионалния гастроним, долната, увиснала като махало точно в средата, постоянно отворената уста на дегустатора, винаги готова да поеме ръбчето на чашата или хапката

храна. Като дупка, помислих си, докато я наблюдавах; устата му е като голяма влажна дупка.

Прат бавно повдигна чашата към носа си. Върхът на носа му влезе вътре, обиколи повърхността на виното, няма душеше внимателно. После леко завъртя течността в чашата, за да усети букета. Беше се съсредоточил до крайност. Очите му бяха затворени и сега сякаш цялата горна половина на тялото му — главата, вратът и гърдите бяха се превърнали в огромен чувствителен обонятелен апарат, който приемаше, филтрираше и анализираше посланията на душещия нос.

Забелязах, как Майк се беше отпуснал на стола си, на пръв поглед безразличен, но без да изпуска нито един жест. Мисис Скофийлд, съпругата, седеше сковано в другия край на масата, гледаше право напред с осъдително изопнати черти на лицето. Дъщерята Луиз беше отместила стола си малко назад и встрани, с лице срещу дегустатора, и също като баща си не пропускаше нито едно негово движение.

Душенето продължи близо минута; после, без да отваря очи или да раздвижва глава, Прат свали чашата до устата си и изля вътре почти половината от съдържанието ѝ. Поседя известно време така, с уста, пълна с вино, за да усети първия вкус, след което позволи на част от течността да се стече в гърлото му. Видях повдигането на адамовата му ябълка, когато преглътна. По-голямата част обаче задържа в устата си. И сега, без да преглъща отново, той всмукна през устни тънка струйка въздух, която се смеси с изпаренията на виното в устата и премина надолу в дробовете му. Задържа дъха си, после го изпусна през носа и най-накрая започна да превърта виното под езика си и да го дъвче — наистина го дъвчеше със зъби, сякаш беше хляб.

Всичко това беше изпълнено тържествено и невъзмутимо и при това — трябва да призная — много добре.

— Хм! — каза той, като остави чашата и облиза устни с розов език. — Хм, даа! Много интересно винце — нежно и благо, почти женствено в остатъчния си вкус.

Устата му беше пълна със слюнка и докато говореше, от време на време по някоя блестяща пръска излиташе от нея и падаше върху масата.

— Сега можем да започнем да елиминираме — обясни той. — Ще ме извините, че ще го правя предпазливо, но залогът е висок. При по-обикновен случай може би донякъде бих рискувал — бърз скок напред и приземяване точно в средата на избраното от мен лозе. Но този път трябва да се движа внимателно, нали така!

Той погледна към Майкъл и му се усмихна с дебелиите си влажни устни. Майк не отвърна на усмивката му.

— И така, първо, от кой район на Бордо идва това вино? Не е много трудно да се отгатне. Прекалено леко е, за да е от Сент Емилион или от Грав. Очевидно е от Медок. В *това* няма никакво съмнение. Така, сега, от коя община на Медок? Този въпрос пак чрез елиминиране не би трябвало да ни създаде големи главоболия. Марго? Не. Не може да бъде Марго. Няма яростния букет на Марго. Пойак? Не може да бъде Пойак. Прекалено меко, прекалено нежно и тъжно, за да бъде Пойак. Виното от Пойак има характер, който е почти деспотичен във вкуса си. А освен това лично за мен пойакските вина съдържат и нещо гъбесто, един странен, прашен, гъбест аромат, който гроздето придобива от почвата в околността. Не, не, това е твърде нежно вино, скромно и свенливо при първо опитване, но при второ, макар и доста плахо, се очертава една ясно доловима благосклонност. Може би е малко дяволито, дори закачливо, дразнещо езика с едва доловима следа от танин. В остатъчния вкус е очарователно — успокояващо и женствено, с игрива и щедра същност, която човек свързва единствено с вината от общината Сен Жулиен. Несъмнено е от Сен Жулиен.

Той се облегна назад, повдигна ръце на ниво на гърдите си и внимателно опря върхчетата на пръстите си едно в друго. Държането му ставаше все по-нелепо и надуто, но според мен донякъде го правеше и нарочно, просто за да се подиграе с домакина. Хванах се, че с известно напрежение го очаквам да продължи. Луиз започна да си пали цигара. Прат чу драскането на клечката и се обърна към нея, внезапно обзет от неподправена ярост.

— Моля ви! — каза той. — Моля ви, недейте! Какъв отвратителен навик да се пуши по време на ядене!

Момичето вдигна поглед, все още с горящата клечка в едната си ръка, големите му очи бавно се спряха върху лицето на Прат, задържаха се там за миг и отново се отместиха бавно и презрително.

После наведе глава и духна клечката, но продължи да държи незапалената цигара между пръстите си.

— Съжалявам, скъпа — каза Прат, — но просто не мога да понасям да се пуши на масата.

Тя повече не го погледна.

— А сега да видим докъде бяхме стигнали — продължи той. — А, да, това вино е от Бордо, от общината Сен Жулиен в района на Медок. Дотук добре. Сега обаче стигнахме до по-трудната част — името на самото лозе. Защото в Сен Жулиен има много лозя и както съвсем правилно отбеляза нашият домакин преди известно време, много често виното от едното не се отличава особено от виното на съседното.

Той отново замълча и затвори очи.

— Опитвам се да уточня „възрастта“. Ако успея да направя това, половината битка ще е спечелена. Да видим сега. Виното очевидно не е от едногодишно лозе, дори не и от двугодишно^[1].

— Това не е от най-хубавите вина. Липсва му — въъ как да кажа — излъчване, сила... Но от тригодишно по би могло. И въпреки всичко се съмнявам. Знаем, че годината е добра — каза го нашият домакин, — и това може би малко ме заблуждава. Трябва много да внимавам.

Той повдигна чашата си и отпи още една глътчица.

— Да — каза, всмуквайки устни. — Прав бях. — Четиригодишно е. Сега съм сигурен. Четиригодишно лозе и много добра година, всъщност една от най-добрите. Затова за момент ми се стори, че има вкус на вино от три — дори двугодишно лозе. Добре! Това е по-добре! Започваме да затваряме кръга! Кои са четиригодишните лозя в общината Сен Жулиен?

Той отново замълча, вдигна чашата и допря ръба ѝ до провисналата си, подобна на махало долна устна. После видях как езикът изхвъркна, розов и тесен, върхът му се топна във виното и отново бързо се прибра — отблъскваща гледка. Когато остави чашата, очите му останаха затворени, а лицето съсредоточено. Само устните се движеха, хлъзгаха се една върху друга като две парчета мокра гъбеста материя.

— Ето пак! — възкликна той. — Танин по средата и бързото стипчиво изтръпване на езика. Да, да, разбира се! Напипвам го вече! Виното е от едно от малките лозя около Бешевел. Сега си спомням

реката, малкото пристанище, което се затлачи и корабите вече не могат да товарят виното. Бешевел... Възможно ли е да е самият Бешевел? Не, мисля, че не. Не съвсем. Но е някъде много наблизко. Шато Талбо? Възможно ли е да е Талбо? Да, възможно е. Един момент.

Той отново отпи от виното, а аз с угълчето на окото си забелязах как Майк Скофийлд все повече и повече се надвесва над масата, как устата му леко се отваря, очите му се впиват в Ричард Прат.

— Не. Сгрехих. Не е Талбо. Талбото се усеща малко по-бързо от това. Плодът е по-близко до повърхността. Ако годината е 34-та, а аз вярвам, че е така, тогава не може да е Талбо. Така, така, да помислим. Не е Бешевел, не е Талбо и все пак... все пак е толкова близо и до двете, толкова близо, че лозето би могло да бъде почти между тях двете. Кое ли би могло да бъде?

Той се колебаеше, а ние чакахме, втренчили поглед в лицето му. Сега го гледаха всички, дори съпругата на Майк. Чух как прислужницата внимателно постави съда със зеленчуците на бюфета зад мен, за да не наруши тишината.

— А! — извика Прат. — Сетих се! Да, мисля, че се сетих!

За последен път отпи от виното. След това, все още поднесъл чашата към устата си, той се обърна към Майк, усмихна се с бавна копринена усмивка и каза:

— Знаеш ли кое е? Това е малкото Шато Бранер-Дюкрю.

Майк седеше напрегнат, неподвижен.

— А годината е 1934.

Всички погледнахме към Майк и очаквахме да обърне бутилката в кошничката и да ни покаже етикета.

— Това ли е окончателният ти отговор? — попита Майк.

— Да, така мисля.

— И все пак, да или не?

— Да, това е.

— Я пак повтори името.

— Шато Бранер-Дюкрю. Чудесно малко лозенце. Прекрасен стар замък. Познавам го много добре. Как не се сетих веднага!

— Хайде, татко — обади се момичето. — Обърни я и ние да хвърлим по един поглед. Искам си двете къщи.

— Само за минутка — каза Майк. — Почакай само за минутка.

Той седеше безмълвен, смутен, а лицето му някак подпухна и пребледня, сякаш всичките му сили изтичаха отнякъде.

— Майкъл! — рязко извика жена му от другия край на масата. — Какво има?

— Маргарет, ще бъдеш ли така добра да не се намесваш!

Ричард Прат гледаше Майк, усмихваше се само с устни, очичките му блестяха. Майк не гледаше никого.

— Татко! — възкликна дъщеря му в отчаяние. — Татко, нали не искаш да кажеш, че е отгатнал?

— Престани да се тревожиш, мила, няма място за тревоги — каза Майк.

Мисля, че когато Майк се обърна към Ричард Прат, го направи по-скоро за да се отърве от семейството си, отколкото по някаква друга причина.

— Виж какво, Ричард, струва ми се, че е най-добре ние с теб да се измъкнем в съседната стая и да си разменим по някоя и друга дума.

— Не искам да си разменяме никакви думи — отвърна Прат. — Искам само да видя етикета на бутилката.

Сега вече той знаеше, че е победител; съдържането му, спокойното му високомерие бяха на победител и ми стана ясно, че е готов да прояви цялата си злоба, ако се появяха някакви спънки.

— Какво чакаш? — подкани той Майк. — Хайде, обърни я.

В този момент се случи следното: прислужницата, дребната изправена фигура на прислужницата в черно-бяла униформа, застана до Ричард Прат и му подаде нещо в протегнатата си ръка.

— Струва ми се, че са ваши, сър.

Прат се огледа, видя очилата с тънки рогови рамки, които тя му подаваше, и за миг се поколеба.

— Мои ли са? Може и да са. Не знам.

— Да, сър. Ваши са.

Беше възрастна жена — по-близо до седемдесетте, отколкото до шейсетте — верен семеен слуга с дългогодишна служба. Тя постави очилата на масата до него.

Без да й благодари, Прат ги взе и ги пусна в горното си джобче зад бялата носна кърпичка.

Прислужницата обаче не помръдна от мястото си. Остана да стои малко зад Ричард Прат и в поведението ѝ и в начина, по който стоеше

там — дребничка, неподвижна и изправена, имаше нещо толкова необичайно, че докато я наблюдавах, изведнъж ме обзе някакво предчувствие. Старческото ѝ посивяло лице имаше някакво смразяващо, решително изражение, устните ѝ бяха стиснати, малката брадичка издадена, а ръцете здраво сключени отпред. Странната шапчица на главата ѝ и бялата престилка ѝ придаваха вид на някаква мъничка, разтревожена белогърда птичка.

— Бяхте ги забравили в кабинета на мистър Скофийлд — продължи тя. Гласът ѝ беше някак неестествено, преднамерено учтив. — Върху зеления шкаф с картотеките, в кабинета му, сър, където отидохте сам преди вечеря.

Трябваше да минат няколко минути, за да може пълният смисъл на думите ѝ да проникне до съзнанието ни, и във възцарилата се тишина видях как Майк бавно се надига от стола си. Лицето му възвръщаше цвета си, очите му широко се разтвориха, устните му промениха извивката си и опасното бяло петънце в областта на ноздрите започна да се разраства.

— Моля те, Майкъл! — каза жена му. — Запази спокойствие, Майкъл, скъпи! Запази спокойствие!

[1] Има се предвид годината, от която лозето започва да ражда грозде. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.